

2026-06-18

Endast per e-post till:
finansinspektionen@fi.se

Remiss – förslag till föreskrifter och allmänna råd med anledning av EU:s nya konsumentkreditdirektiv

Svenska Bankföreningen har i huvudsak inga synpunkter på de föreslagna föreskrifterna och allmänna råden.

Vi önskar dock betona att vad gäller interna riktlinjer för ersättningssystem så bör föreskrifterna utformas och tillämpas i linje med EBA:s riktlinjer samt lagen. Det behöver även förtydligas hur föreskriften ska tillämpas vad gäller ersättning mellan kreditgivare och kreditförmedlare.

Vi ber vidare om vissa förtydliganden med exempel på efterlevnad av råd om omsorgsplikten. Vi önskar även att Finansinspektionen (FI) förtydligar den avsedda effekten av att de föreslagna allmänna råden inte längre omfattar att information om syftet med en kredit ska hanteras vid kreditprövningen. FI bör även förtydliga vilken information konsumenter lämpligen bör få om uppgifter som kommer samlas in och källor för dessa.

Vi invänder mot föreslagna krav på att interna regler om regler om kreditgivning och för utformning av tjänster och produkter när det gäller andra krediter än bostadskrediter ska beslutas av styrelsen. Vi invänder även mot omfattningen av krav på utformning av ersättning, och på viss omfattning av dokumentationskraven.

Omsorgsplikten

FI föreslår att omsorgsplikten innefattar att berörda företag bör *ta hänsyn* till att det vid långa återbetalningstider finns en ökad risk för att konsumentens ekonomiska förutsättningar försämras under återbetalningstiden. I remissPM kommenteras detta med att det är viktigt att kreditgivare tar hänsyn till att konsumentens situation kan förändras på oförutsebara sätt. Till exempel kan konsumenten genomgå en skilsmässa, eller bli sjuk. Vidare anges i remissPM att risken för oförutsedda händelser bör *beaktas* av kreditgivaren innan en kredit som har en lång återbetalningstid beviljas. Med lång återbetalningstid avses enligt remissPM 36 månader eller mer.

Bankföreningen konstaterar att det varken av ordalydelsen i det allmänna rådet eller i remissPM framkommer *på vilket sätt* banker och andra berörda företag förväntas ta hänsyn till, eller beakta, dessa oförutsebara händelser. Bankföreningen ber därför att FI ger några exempel på hur berörda företag förväntas agera för att efterleva rådet om att vid långa återbetalningstider ta hänsyn till risken för oförutsebara händelser som skilsmässa eller sjukdom. Sådana exempel på lämpligt agerande efterfrågas både vad gäller tidsbestämda blancokrediter och revolverande krediter som kontokrediter. Bankföreningen efterfrågar särskilt ett förtydligande av hur rådet är avsett att tillämpas på revolverande krediter, så som kontokrediter, i och med att de ofta saknar en bestämd återbetalningstid.

Bankföreningen noterar även att FI i näst sista stycket på sid 13 i remissPM för ett resonemang om att en lång återbetalningstid, särskilt ifråga om mindre krediter, medför en tydlig risk för överskuldssättning. En bidragande riskfaktor ska då vara att konsumenten kan beviljas flera krediter av "den aktuella typen" från olika kreditgivare, vilket enligt FI kan göra att konsumenten får svårt att återbetala samtliga krediter i den takt som återbetalningsplanerna förutsätter. Bankföreningen har dock svårt att se hur beviljandet av mindre krediter med, som Bankföreningen tolkar det, återbetalningstider som överskrider 36 månader i sig skapar en tydlig risk för överskuldssättning-om en fullgod kreditprövning där konsumentens återbetalningsförmåga bedöms görs i samband med varje ny kredit. Förutsatt att så sker kan inte Bankföreningen se att vare sig en eller flera mindre krediter med återbetalningstider som överskrider 36 månader i sig skapar en tydlig risk för överskuldssättning. Bankföreningen önskar därför att FI utvecklar sitt resonemang i denna del, så att det klargörs hur detta hänger ihop.

Information om uppgifter som samlas in och källor för dessa

Enligt förslaget på allmänt råd bör ett företag i samband med att man samlar in uppgifter tydligt informera konsumenten om vilka uppgifter som kommer att samlas in och från vilka källor.

Bankföreningen uppfattar att syftet är att det ska bli tydligare för konsumenten vilka uppgifter företaget hanterar. Samtidigt vet vi att konsumenter tenderar att inte ta del av information som är mycket omfattande och detaljerad. Information om vilka källor kreditgivare inhämtar uppgifter från ges även på andra ställen, som i respektive företags GDPR-policy. Som bank vill man därför ge kunder information på en lämplig och ändamålsenlig nivå. Bankföreningen önskar att FI förtydligar vad som är en sådan lämplig nivå. Det vill säga närmare om hur specifik informationen behöver vara. Räcker det att ange att uppgifter inhämtats från UC eller fastighetsregistret? Eller ska det anges exakt vilket register uppgifter hämtas ifrån och vilka uppgifter.

En annan fråga är vilka källor som omfattas. Av remissPM framkommer att det rör sig om uppgifter om en konsuments ekonomiska förhållanden. Banker inhämtar

regelmässigt även uppgifter om kunden, som till exempel adressuppgifter, från SPAR/folkbokföringen. Bankföreningen utgår från att det inte är sådana källor som avses. Det kan dock vara förvirrande för kunden att endast få information om viss, men inte all registerinhämtning.

Beaktande av kreditens syfte vid kreditprövningen

Enligt EBA:s riktlinjer om kreditgivning och övervakning (EBA/GL/2020/06) punkten 85 ska ett institut vid kreditprövningen utgå från information om bland annat konsumentens syfte med krediten, om det är relevant utifrån typen av kredit. En motsvarande skrivning finns i FI:s nuvarande allmänna råd kopplad till nuvarande 6 och 12 §§ konsumentkreditlagen, men finns inte med i de nu föreslagna allmänna råden.

I remisspromemorian kommenteras detta endast med följande skrivning på s 10; *”De ändringar som görs i de delar av de allmänna råden som endast berör bostadskrediter är av redaktionell art, om de inte kommenteras särskilt i denna remisspromemoria. Inga ändringar i tillämpningen är alltså avsedda. För skälen i dessa delar hänvisas därför till beslutspromemoriorna för de allmänna råden om krediter i konsumentförhållanden från 2014 och 2025. I detta sammanhang kan det noteras att den europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer om kreditgivning och övervakning (EBA/GL/2020/06) fortsatt gäller för bostadskrediter. Det innebär bland annat att syftet med krediten bör beaktas i den utsträckning som anges i riktlinjerna, även om detta enligt förslaget inte längre regleras i de allmänna råden.”*

Frågan uppstår då om kommentaren ovan på s.10 i PM är tänkt att uppfattas som att FI anser att information om syftet med krediter endast är relevant vid kreditprövning av bolån? FI bör oavsett förtydliga avsedd effekt med att syftet med krediten inte längre regleras av de allmänna råden, och då särskilt vad som gäller för andra krediter än bolån utifrån EBA:s riktlinjer.

Interna regler och hur dessa ska beslutas

FI föreslår att föreskrifterna och de allmänna råden om verksamhet med bostadskrediter (2016:29) ersätts av nya föreskrifter där tillämpningsområdet - i likhet med lagändringarna - utvidgas till att omfatta även verksamhet med vissa andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Endast vissa bestämmelser i de föreslagna föreskrifterna omfattar kreditinstitut men eftersom föreskrifternas tillämpningsområde utvidgas, träffas banker som erbjuder båda formerna av krediter av de nya föreskrifterna både i sin verksamhet med bostadskrediter och i sin verksamhet med vissa andra konsumentkrediter, se 1 kap. 2 § 1 samt 1 kap. 6 § i de föreslagna föreskrifterna. Eftersom tillämpningsområdet har utvidgats ställs det nu också krav på interna regler om regler om kreditgivning och för utformning av tjänster och produkter när det gäller andra krediter än bostadskrediter, enligt 4 kap. 20 och 22 §§

i de föreslagna föreskrifterna. Även dessa interna regler ska antas av styrelsen enligt förslaget 4 kap. 2 § första stycket.

Enligt Svenska Bankföreningen saknas skäl för FI att framställa ett sådant krav även för verksamhet med vissa andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Det finns inga krav i direktivet på att interna regler inom kreditgivning och för utformning av tjänster och produkter ska antas av institutens styrelser. Kreditinstitut har olika sätt att organisera och styra sin verksamhet. Som en konsekvens av detta utformas interna regler på olika nivåer i instituten och med olika detaljgrad, utifrån vad som passar det enskilda institutet bäst i syfte att styra sin verksamhet och kontrollera sina risker. Institutet bör kunna anta de interna regler på den nivå i organisationen som är mest ändamålsenlig.

Interna regler för ersättningssystem

Av kommande 4 kap 3 § i Lag om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter (LVBK) följer att kreditgivares och kreditförmedlares system för ersättning till personal som sätter samman, erbjuder, beviljar eller förmedlar konsument kreditavtal eller ger råd om konsumentkrediter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt på ett sätt som inte negativt påverkar skyldigheterna enligt 1 §. Detsamma ska gälla för ersättningar från en kreditgivare till en kreditförmedlare. I 9 och 13 §§ finns särskilda bestämmelser om ersättning till oberoende rådgivare och kreditförmedlare.

Det föreslås nu baserat på detta lagrum föreskrifter i 4 kap 4 § att ett företag ska ha interna regler för ersättning. Reglerna ska tydligt definiera den personal i företaget som avses i lagens 4 kap. 3 §. Det ska framgå av ersättningsreglerna vilka kriterier som gäller för att fastställa fast respektive rörlig ersättning. En kreditgivares interna regler enligt första och andra styckena ska även gälla ersättning som företaget betalar till en kreditförmedlare. Vidare föreslås föreskrift i 4 kap 5 § om att ett företag som betalar rörlig ersättning till sådan personal som avses i föreskriftens 4 kap 4 § inte får låta ersättningen påverkas av antalet eller andelen beviljade eller förmedlade krediter, och inte heller av storleken på krediterna.

Bankföreningen anser att det är oklart om föreskrifterna 4 kap 5 § omfattar ersättning mellan en kreditgivare och en kreditförmedlare eller inte, och detta behöver förtydligas. I remissPM har det sista stycket i den föreslagna bestämmelsen, dvs "en kreditgivares interna regler enligt första och andra styckena ska även gälla ersättning som företaget betalar till en kreditförmedlare" inte kommenterats.

Det tredje stycket kan tolkas som att "kreditförmedlare" ska ersätta ordet "personal" i första stycket. Det kan också tolkas som att kreditförmedlaren (företaget) är de som direkt leder eller ansvarar för sin personal. I båda fallen innebär det att banken är skyldig att i interna regler identifiera de kreditförmedlare som erhåller ersättning från

banken. Eftersom 4 kap 5 § hänvisar till 4 kap 4 § FFFS finns det därmed, enligt Bankföreningens bedömning, ett utrymme för att tolka in att reglerna utöver rådgivning och kreditförmedling även innefattar ersättning mellan kreditgivare och kreditförmedlare, även om det kan antas att detta inte varit avsett.

Bankföreningen konstaterar att konsumentkreditdirektivet ger viss möjlighet att förbjuda provisioner från kreditgivare till kreditförmedlare. Regeringen har dock valt att inte använda sig av denna möjlighet. Det ter sig enligt Bankföreningen då märkligt om FI väljer att reglera sådana provisioner med specifika begränsningar som utgår från vad som sägs om rådgivning och kreditgivning. Prövningen av om ett ersättningsystem är uppbyggt på ett sätt som inte negativt påverkar skyldigheten att bland annat handla hederligt och professionellt bör lämnas till rättstillämpningen, utifrån den specialreglering som finns på området. Vidare saknas motsvarande begränsningar i Danmark, Finland och Norge vilket medför komplikationer för de kreditgivare som finns i flera länder och har kreditförmedlare med verksamhet i flera länder.

Enligt Bankföreningens uppfattning behöver dock innebörden av reglerna om ersättningsystem klargöras, särskilt innebörden av rörlig ersättning samt ersättningsystem i förhållande till kreditförmedlare, i det fall att föreskriften 4 kap. 5 § även innefattar ersättning till förmedlare. Se även Bankföreningens tidigare remissyttrande gällande bostadskrediter.¹ Om rörlig ersättning inte får grundas på antalet eller storleken på beviljade krediter väcker detta frågan om den kreditförmedlare som ett år förmedlat krediter på ett visst belopp inte får ges högre ersättning året därefter, oavsett att den då förmedlat krediter på ett högre belopp. På liknande sätt väcks frågan om två förmedlare inte får ges olika ersättningar trots att den ena förmedlade väsentligt fler krediter än den andra. Bankföreningen utgår även i detta remissyttrande från att reglerna inte ska tolkas på detta sätt, men det är inte klart vilket utrymme som finns för olika ersättningsmodeller.

Föreningen uppfattar liksom vad gäller bostadskrediter att syftet med ersättningsreglerna främst är att motverka överskuldssättning genom att förhindra belöning av personer och företag från "att sälja på" konsumenter stora krediter, t.ex. genom s.k. up-frontersättningar. Bankföreningen har dock inte ändrat sin uppfattning att det måste vara rimligt att en kreditförmedlare kan få ersättning för sitt arbete med att förmedla krediter och – beroende på hur uppdraget ser ut – för andra tjänster man utför för kreditgivaren. Stora arbetsinsatser måste kunna avspeglas i ersättningsnivån och dess förändringar. Bankföreningen anser att FI i beslutspromemorian därför bör förtydliga sin syn på olika ersättningsystem. Vi kvarstår även vid synpunkten att det vid utformningen av ersättningsreglerna måste beaktas att det även finns andra bestämmelser i konsumentkreditlagen, t.ex.

---

¹ [bostadskrediter.pdf](#)

reglerna om marknadsföring och kreditprövning, som bidrar till en sund kreditgivning. Vi vill även fortsatt framhålla vikten av en effektiv tillsyn över hur bestämmelserna tillämpas för att säkerställa att alla aktörer på kreditmarknaden lever upp till de föreskrivna kraven.

Oaktat de generella formuleringarna i LVBK 4 kap 3 § med hänvisning till 4 kap 1 §, innehåller LVBK 4 kap. 4–5 §§ finns det även mer precisa bestämmelser i LVBK om ersättnings utformning. Av 4 kap 4 § LVBK följer att för personal som beviljar eller utformar kreditprövningar får ersättningen inte *vara beroende* av antalet eller andelen beviljade låneansökningar. Vad gäller ersättning till rådgivare och den som leder eller ansvar för rådgivning i lagens 4 kap 5 § medför denna bestämmelse att ersättningsystemen inte får *vara beroende* av försäljningsmål. Bankföreningen kan inte se att det finns utrymme för FI att utfärda föreskrifter som är mer begränsande än lagen. Av remissPM framkommer att föreskriften innebär att företags ersättningsystem för all personal som omfattas av 4 kap 3 § LVBK inte får *vara beroende* av antalet eller andelen beviljade eller förmedlade krediter, eller storleken på dessa. Lagens förbud gäller dock endast den personal som omfattas av 4 kap 4–5 §§ LVBK.

Bankföreningen konstaterar vidare att det finns flera riktlinjer från Europeiska Bankmyndigheten (EBA) om hur rörlig ersättning till personal bör utformas ². Dessa riktlinjer från EBA tillåter rörlig ersättning baserat på försäljningsmål under vissa förutsättningar. Det framkommer i remissPM att ersättning till personal som *uteslutande* beräknas per beviljad eller förmedlad kredit medför att konsumentens intressen inte beaktas tillräckligt eller åsidosätts. Bankföreningen uppfattar därmed att FI:s föreskrifter går i linje med gällande riktlinjer om rörlig ersättning från EBA. Det bör också kunna förutsättas att FI:s föreskrifter inte avviker utan går i linje med EBA:s riktlinjer samt med lagens krav på att ersättning inte får *vara beroende* av försäljningsmål eller antalet eller andelen beviljade låneansökningar.

Nu föreslagna föreskrifter bör inte heller utesluta att rörlig ersättning baseras på kriterier och resultat som indirekt påverkas av antalet eller andelen beviljade lån. Särskilt i ljuset av kraven i FFFS 2011:1 angående prestationskriterier för särskilt reglerad personal är kreditgivare nödgade att i viss mån använda finansiella kriterier (som behöver vara i linje med bolagets och aktieägarnas intressen) vid bestämmandet av rörlig ersättning. 4 kap 4 § i FFFS 2011:1 lyder:

Ett företag ska basera den rörliga ersättningen till anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets risknivå på såväl den anställdes resultat som den

---

² EBA GL on Sound Remuneration Policies under CRD: [Länk](#),
FFFS 2011:1 – föreskrifter om ersättning i kreditinstitut: [Länk](#),
EBA GL on Remuneration for Sale Staff: [Länk](#)

berörda resultatenshetens och företagets totala resultat. Vid bedömningen av den anställdes resultat ska både finansiella och ickefinansiella kriterier beaktas.

Bankföreningen anser även att det är varken är lämpligt eller ändamålsenligt att ålägga kreditgivare ansvar för hur kreditförmedlare utformar ersättning som avtalas i enskilda anställningsavtal mellan kreditförmedlare och deras anställda. Kreditgivare kan svårligen få tillgång till dessa anställningsavtal, eller hindra att kreditförmedlare upprättar sådana med ett visst innehåll. Förmedlare bör därför själva ansvara för att efterleva de lagar och föreskrifter som omfattar deras verksamhet. Särskilt utifrån de kommande lagkraven på att förmedlare ska ha tillstånd från FI för att få bedriva verksamhet.

Dokumentation

Av förslaget på föreskrifter och allmänna råd om verksamhet med bostadskrediter och andra konsumentkrediter 4 kap 6 § framkommer krav på ett företags dokumentation av ett ärende som innefattar kreditgivning av konsumentkrediter. Av remissPM framgår att det i dokumentationen till exempel bör anges vilka interna regler som har tillämpats i ärendet. Enligt remissPM är det även viktigt att det i dokumentationen anges vilken version av de interna reglerna som faktiskt har använts, eftersom företagets interna regler utvärderas och uppdateras regelbundet.

Svenska Bankföreningen har svårt att se att detta bidrar till ett ökat konsumentskydd. Att spara tidigare versioner av interna regler hör till god intern styrning och kontroll, och att vid behov kunna ta fram och jämföra dem mot datumet när ett visst kreditbeslut är fattat ifrågasätts inte. Att automatisera en koppling mellan många gånger manuellt hanterade interna regler och ett automatiserat kreditberedningssystem medför dock en oproportionerligt utökad administrativ börda som ger ett ytterst begränsat mervärde ur såväl ett konsumentskydds- som tillsynsperspektiv. I större organisationer kan det dessutom vara aktuellt att använda innehållet i många olika instruktioner, vilket ytterligare skulle komplicera efterlevnaden av ett sådant krav och det finns då också en uppenbar risk att hänvisningar till aktuella styrdokument av misstag faller bort.

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Hans Lindberg

Kontaktperson är Jessie Cargill-Ek jessie.cargill-ek@financesweden.se